

Таким чином на основі узагальнення існуючих підходів можна виділити наступні принципи формування раціональної системи стимулювання персоналу: логічність; науковість; доступність; соціальна значущість; економічна вигідність, як для організації, так і для працівника; врахування оплати праці на зовнішньому ринку; відповідність чинному законодавству; справедливість при оцінці витрат праці працівників та внеску цієї праці в кінцеві результати підприємства; врахування особливостей підприємства і робочого процесу різних груп працівників; створення умов для адекватного заробітку в усіх груп працівників.

Список використаних джерел:

1. Митрофанова Е. А. Развитие системы мотивации и стимулирования трудовой деятельности персонала организации: теория, методология, практика: дис. д-ра экон. наук: 08.00.05. Москва, 2008. 346 с.
2. Іваницька С.Б., Клітна М.Р. Методологічні основи стимулювання праці персоналу підприємства. *Ефективна економіка* № 11, 2013. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2478>
3. Vetluzhskykh E. Motivation and wages: Tools. Techniques. Practice. URL: <https://mbatime4u.com/wp-content/uploads/2020/07/motivation.pdf>
4. Яковлева Т.Г. Мотивація персоналу. Побудова ефективної системи оплати праці. URL: <https://motivaciya-personala-postroenie-effektivnoi-sistemi-oplati-truda-yakovleva-t-g-.html>
5. Базалійська Н.П., Міщук В.В. Сутнісні підходи формування системи мотивації трудової поведінки працівників на підприємстві. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016, №9 с. 232-236.
6. Гринько Т.В. Грейдування – форма оплати праці на сучасних підприємствах України / Т.В. Гринько, Х.С. Колісник // Збірник наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції «Економіка і менеджмент 2017: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку»: у 11 т. (м. Дніпро, 23-24 березня 2017 р.). – Дніпро: Біла К.О., 2017. – Т. 1. – С. 86-88.

Бузовська К. С.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ШЛЯХИ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ
МАТЕРІАЛЬНИХ РЕСУРСІВ**

Головною умовою функціонування підприємства на ринку є доцільне використання та економія сировини й матеріалів. Зменшення матеріальних витрат тісно пов'язано зі зниженням собівартості продукції, бо ці витрати складають 80 відсотків від усіх витрат підприємства, з яких 60 відсотків припадає на сировину та матеріали [1].

Оперативне планування матеріально-технічного забезпечення слугує засобом контролю сировини у виробництві продукції. Стратегічне планування матеріально-технічного забезпечення дає змогу підприємству навчитися пристосовуватися до змін навколишнього середовища. Тактичне планування матеріально-технічного забезпечення застосовується на підприємствах в період від декількох місяців до одного року [2]. Тактичне планування допомагає розробити плани по отриманню річного прибутку для підприємства.

Можна сказати, що матеріально-технічне забезпечення це певний товарний обіг у матеріальному виробництві, а також процес забезпечення підприємств сировиною, матеріалами, готовою продукцією тощо, необхідними для споживання. Завдяки матеріально-технічному

забезпеченню підвищується ефективність виробництва товарів [3]. Якщо керівництво підприємства робить все потрібне для правильного створення умов для матеріально-технічного забезпечення, тоді підприємство безперервно буде забезпечено засобами, необхідними для виробництва продукції. Основне завдання матеріально-технічного забезпечення – оптимізація обсягів постачання матеріалів, необхідних для виробництва та економне використання ресурсів [4].

Матеріально-технічне забезпечення ставить за мету визначення необхідної потреби підприємства у матеріальних ресурсах для забезпечення його діяльності, створення припустимих запасів товарно-матеріальних цінностей.

Матеріально-технічне забезпечення також ставить за мету пошук найкращої пропозиції на ринку за найменших витрат. Ще одною головною метою є пошук найбільш вигідніших та економічних варіантів [5]. Матеріально-технічне забезпечення заподіює результати виробничих процесів, тому що якість товару залежить від якості та кількості матеріалів, витрачених на його виробництво. Крім сировини та матеріалів велику вагу у виробничому процесі мають обладнання та малоцінні швидкозношувані предмети.

У сучасних умовах ринку у підприємств є великий вибір постачальників, а отже і право закупівлі найкращих матеріальних ресурсів. Головними критеріями вибору постачальника повинні бути:

- надійність;
- рівень надання поставок;
- найкоротший час доставки.

Для вірної організації матеріально-технічного забезпечення підприємства працівникам необхідно добре знати всі потреби підприємства, а саме – в матеріалах, створювати запаси, необхідні для нормальної роботи. Не менш важливим є пошук найбільш вигідного постачальника матеріалів та сировини [6]. Матеріально-технічне забезпечення виконує дуже важливі функції для сучасного підприємства. Від правильної організації матеріально-технічного забезпечення залежить багато речей на підприємстві. Можна сказати, що правильна організація матеріально-технічного забезпечення підприємства забезпечує нормальну роботу підприємства та завдяки цьому сприяє розвитку підприємства й отриманню прибутку.

Економія та усвідомлене використання матеріальних ресурсів є одним із головних важелів, необхідних для підвищення прибутковості підприємства. Також для економії матеріальних ресурсів доречно буде замінити ті, які коштують забагато, на нові, більш дешевші ресурси [7].

Список використаних джерел:

1. Тарасенко Н.В. Економічний аналіз діяльності промислового підприємства. Київ, 2011.
2. Тарасюк Г.М., Шваб Л.І. Планування діяльності підприємства. Київ : Каравела, 2013.
3. Орлов О.О. Планування діяльності промислового підприємства. Підручник. Київ : Скарби, 2002.
4. Планування діяльності підприємства. Навч. посіб. // За ред. Москалюка В.Є. // Київ. 2013.
5. Александров І.О. Фінансова стратегія підприємства // Наукові праці Донецького національного технічного університету. Сер.: Економічна. Донецьк, 2014. № 65. С. 121–128.
6. Осипов В.І. Економіка підприємства. Одеса : Маяк, 2015. С. 207.
7. Манів З.О., Луцький І.М. Економіка підприємства. Київ : Знання, 2004. 580 с.